POGRANICZA
w historii prawa i myśli polityczno-prawnej

Praca zbiorowa

Redakcja naukowa
Dariusz Szpoper
Przemysław Dąbrowski

GSW

Gdańsk-Olsztyn 2017

Recenzent
dr hab. Małgorzata Materniak-Pawłowska, prof. UAM

Redakcja
Projekt okładki
Tomasz Mikołajczewski

Wydanie pierwsze, objętość 64,2 ark. wyd., Gdańsk-Olsztyn 2017

Druk i oprawa
Mazowieckie Centrum Poligrafii
05-270 Marki, ul. Słoneczna 3C, tel. 22 497 66 55, www.c-p.com.pl

© Copyright by Gdańska Szkoła Wyższa, Gdańsk 2017

Wydawca
Wydawnictwo Gdańskiej Szkoły Wyższej
do 2011 r. pod nazwą Wydawnictwo Gdańskiej Wyższej Szkoły Administracji
80-875 Gdańsk, ul. Biskupia 24B
tel. 58 305 08 12, tel. 58 305 08 89
Zamówienia: wydawnictwo@gsw.gda.pl

http://gsw.gda.pl/WYDAWNICTWO

ISBN 978-83-89762-89-4

Spis treści

Andrzej Adamczyk
Niemieckie regulacje prawne dotyczące odpowiedzialności odszkodowawczej państwa na ziemiach byłego zaboru pruskiego w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego 9

Krzysztof Amielańczyk
Delicta i *crimina*: pomiędzy rzymskim prawem prywatnym a rzymskim prawem publicznym (problemy graniczne) 21

Paweł Błażejczyk
Na pograniczu relacji międzynarodowych: Polska — Rosja Sowiecka — Niemcy. Poglądy wileńskiego środowiska Narodowej Demokracji 33

Krystyna Chojnicka
Polska jako przedmurze i pogranicze. Perspektywa rosyjska 41

Paweł Cichoń
Wpływ mocarstw opiekuńczych na organizację i działalność służb policyjnych w Wolnym Mieście Krakowie (1815–1846) 53

Bożena Anna Czech-Jezierska
Problematyczna pozycja prawa rzymskiego po II wojnie światowej w państwach socjalistycznych — przypadek Czechosłowacji 65

Karol Dąbrowski
Działalność Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie na rzecz rozwoju gospodarczego województwa wołyńskiego w latach 1929–1939 75

Andrzej Drogoń
Myśl polityczno-prawna w dyskusji nad autonomią województwa śląskiego, w świetle konstytucji kwietniowej — „(…) By sprawa ta uregulowana była w formie (…) uwzględniając zarówno konieczności państwowe Rzeczypospolitej, jak i słuszne postulaty śląskie” 85

Tomasz Drozdowski
Doktryna liberalna w Galicji na przykładzie Tadeusza Romanowicza 101

Judyta Dworas-Kulik
Przyczyny i skutki legalnej bigamii w Polsce w okresie międzywojennym 109

Andrzej Dziadzio
Władza na pograniczach monarchii habsburskiej doby konstytucyjnej wobec niechrześcijańskich mniejszości religijnych 131

Anna Fermus-Bobowiec
Od „kwaterunku” do wolnego runku mieszkaniowego — od prawa Polski Ludowej do rozwiązań III Rzeczypospolitej 149

Bartłomiej Garczyk
Polskie środowisko prawnicze w Petersburgu na przełomie XIX i XX wieku 165

Dawid Gawinkowski
Manifest z Tamworth jako próba budowy nowej Partii Konserwatywnej w Wielkiej Brytanii w XIX w. 181

Przemysław Gawron
Żołnierz, kobieta i sąd. Sprawa Elżbiety z Komorowa Kalinowskiej jako przyczynek do dziejów wymiaru sprawiedliwości na południowo-wschodnich kresach Rzeczypospolitej 189

Maciej Goc
Paweł Pestel — od lojalizmu do rewolucji i socjalizmu 197

Sławomir Godek
O naborze rekruckim w guberniach litewskich na początku XIX wieku 207

Łukasz Gołaszewski
Prawo prezenty w ziemi bielskiej (parafie diecezji łuckiej) w I połowie XVIII wieku — na pograniczu prawa ziemskiego i kanonicznego 215

Konrad Graczyk
Pogranicze w czasie i przestrzeni. Kontynuowanie polskich postępowań karnych przed niemieckim Sądem Specjalnym w Katowicach (*Sondergericht Kattowitz*) 231

Jan Halberda
Na pograniczu *common law* i *equity law*. Początki doktryny *estoppel* w prawie angielskim 245

Игорь А. Исаев
Ощущение границы и «пустое пространство» 253

Rafał Kaczmarczyk
Interferencje arabskiej i europejskiej myśli polityczno-prawnej 261

Oskar Kanecki
Recepcja urzędu *dzieckiego* z Rusi do struktur państwowych Wielkiego Księstwa Litewskiego 269

Rafał Kania
Między Francją i Rosją. Dylematy i wybory polityczne Michała Kleofasa Ogińskiego w świetle jego pamiętników 277

Marcin Kazimierczuk
Na pograniczu monizmu i pluralizmu zrzeszania się w związkach zawodowych na początku lat osiemdziesiątych w PRL 291

Mariam Khoperia
Main Aspects of the Legal Thinking in XVIII–XIX Centuries 305

Kacper Klimpel
Na pograniczu lojalności stanowej i afirmacji Imperium Rosyjskiego. Szkic do analizy myśli politycznej hrabiego Ignacego Karola Korwin-Milewskiego (1846–1926) 313

Józef Koredczuk
Stosunek posłów i senatorów duchownych do akcji rewindykacji cerkwi prawosławnych w II Rzeczypospolitej 321

Anna Korzeniewska-Lasota
„Układy republikańskie" i ich skutki w zakresie praw majątkowych osób podlegających przesiedleniu 333

Filip Kozik
William Gladstone. Na pograniczu konserwatyzmu i liberalizmu 343

Marek Bogdan Kozubel
O relacjach między sądownictwem Państwa Ukraińskiego a sądami wojskowymi armii Państw Centralnych na Ukrainie w 1918 roku 355

Krzysztof Koźmiński
Teoria prawa Stanisława Ehrlicha — realizm prawniczy *made in PRL*? 369

Tomasz Kruszewski
Mikołaj Jaksa Czernikowski — łęczycki prokurator z przełomu XIV/XV stulecia 387

Izabela Lewandowska-Malec
Partie polityczne w Polsce dawniej i współcześnie 405

Artur Lis
Przemiany polityczno-prawne od synodu łęczyckiego 1180 do przywileju w Cieni 1228 415

Grzegorz Ławnikowicz
Między indywidualizmem a uniwersalizmem. Uwagi o idei „niezawisłej niezawisłości" w myśli prawniczej międzywojennej Polski 433

Marek Maciejewski
Od wrogości do normalizacji. Relacje między Polską i sowiecką strefą okupacyjną Niemiec 443

Dariusz Makiłła
Nauczanie prawa na książęcym uniwersytecie Albertina w Królewcu (1544/60–1657) 457

Maciej Marszał
„Akcje pacyfikacyjne" w Galicji Wschodniej w latach 1930–1931 w świetle dokumentów Państwowego Archiwum Historycznego we Lwowie 467

Adam Moniuszko
Na pograniczu kultur prawnych: kilka uwag o kulturze prawnej Tatarów w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w. 477

Marcin Niemczyk
„Czerwony kur pieje na pograniczu". Czyli o sztuce wojny w wybranych poglądach przedstawicieli myśli polityczno-prawnej 487

Sulkhan Oniani
Семейная община в Сванети 511

Sergei Piatovskii
Проблема российско-украинской границы в 1918 году 519

Jacek Przygodzki
Na pograniczu nowoczesności. Ocena ustroju politycznego Księstwa Warszawskiego w czasie rosyjskich rządów okupacyjnych 1813–1815 529

Maciej Rakowski
Niepodległe miasto na pograniczu włosko-jugosłowiańskim — ustrój Fiume przed wydaniem Karty Kwarneru 539

Ирина В. Ружицкая
Комитет по делам Царства Польского и формирование новой государственно-правовой реальности в Царстве после Ноябрьского восстания 1830–1831 гг. 551

Bronisław Sitek
System ochrony praw i interesów Federacji Szwajcarskiej 561

Grzegorz Smyk
Królestwo Polskie jako „okraina" Cesarstwa Rosyjskiego 573

Marek Sobczyk
Dylemat obustronnej niegodziwości świadczenia (*turpitudo utriusque*)
w historii prawa i współczesności 591

Edyta Sokalska
W poszukiwaniu idealnej formuły państwa: demokracja deliberatywna
jako metoda legitymizacji władzy 609

Maksymilian Stanulewicz
Duchowieństwo Wielkiego Księstwa Poznańskiego wobec problemu aspiracji
niepodległościowych społeczeństwa polskiego w zaborze pruskim (1815–1871) 621

Andrzej Sylwestrzak
Herbert L.A. Hart — między umiarkowanym pozytywizmem a normatywizmem 635

Mariola Szewczak-Daniel
Od władz obcych do polskich w Lublinie lat I wojny światowej 649

Mikołaj Tarkowski
Wybrane aspekty sekwestrowania i konfiskowania majątków ziemskich
na północno-zachodnich krańcach Imperium Rosyjskiego po 1863 roku 659

Вадим Л. Телицын
Об университетском уставе и борьбе за него в России (XIX век) 673

Artur Zarwalski
Pomorze Gdańskie — na pograniczu Państwa Polskiego. Status polityczny
i prawny do 1795 roku 685

Maria Zmierczak
Suwerenność — czy ograniczenie suwerenności oznacza nie-suwerenność? 695

Przemysław Marcin Żukowski
Droga Kazimierza Władysława Kumanieckiego (1880–1941) do katedry
uniwersyteckiej w Krakowie. Jego program wykładów statystyki,
prawa administracyjnego i nauki administracji przedstawiony przy podaniu
o uzyskanie *venia legendi* na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego 703